

HATÁRTALANUL!

Szegedi Tankerületi Központ

Rókusi Általános Iskola

Szeged

Magyar várak Délvidéken

Határtalanul program - Szakmai beszámoló

Intézmény neve: Rókusi Általános Iskola

Célország: Szerbia

Utazás időpontja: 2026. 04. 27.- 05. 01.

Pályázat azonosítója: HAT-KP-1-2025/1-000474

2025. júliusában a Miniszterelnökség Nemzetpolitikáért Felelős Államtitkársága megbízásából a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt, mint támogató pályázatot hirdetett a Határtalanul! program keretében a külhoni magyarsággal kapcsolatos ismeretek bővülésének elősegítésére. A program keretében magyarországi iskolák tanulói az állam támogatásával osztálykiránduláson vesznek részt a szomszédos országok magyarlakta területein, így személyes tapasztalásokat szereznek a külhoni magyarság kultúrájáról, múltjáról, életéről. A Határtalanul Program célja a magyar-magyar kapcsolatok építése, személyes kapcsolatok kialakítása, elmélyítése. A program a nemzetpolitikai célt fordítja le konkrét tapasztalatokra, azaz a Határtalanul a nemzeti összetartozás operatív programja. A program keretében magyarországi iskolák tanulói az állam támogatásával osztálykiránduláson vesznek részt a szomszédos országok magyarlakta területein, így személyes tapasztalásokat szereztek a külhoni magyarságról.

A Magyar várak Délvidéken című projekt keretében a csoport tett egy öt napos csillagtúrát Tóthfaluból. A tanulmányi kirándulás során a diákok megismerkedhettek Vajdaság földrajzi adottságaival, kulturális-vallási-néprajzi hagyományaival, hagyományos kézműves

foglalkozásaival, betekintést nyerhettek a külhoni magyar közösség mindennapi életébe, megismerkedhettek, és közös programban lehetett részük az azonos korosztályú külhoni magyar diákokkal, ellátogattak magyar történelmünk jelentős helyszíneire. A tanulók történelmi, irodalmi, kulturális, ismeretei bővültek, új kapcsolatokat építettek. Fontos cél volt, hogy kialakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a nemzeti öntudat és hazaszeretet érzése.

Intézményünk, Rókusi Általános Iskola sikeres pályázatot nyújtott be, A pályázaton elnyert összeg: 6 390 082 Ft volt, mely fedezte a szállás, étkezés, belépők, utasbiztosítás és az utazás költségeit. Így 42 diák 4 fő pedagógus kíséreléssel részt vehetett a Határtalanul program tanulmányi kirándulásán. A kirándulást sok-sok munka előzte meg: napi szintűek voltak az egyeztetések a Vajdasági partnerekkel, szülőkkel, diákokkal, az iskola vezetésével és a tankerülettel.

Január 15-én Budapestre látogattunk a Magyarság házába, ahol a pályázatban vállalt rendhagyó órán vettünk részt. Mivel ritkán jutunk el a gyerekekkel Budapestre, tettünk egy sétát a városban, megtekintettük a Nemzeti Színházat, a Szent István Bazilikát, a Kossuth téren a Parlamentet, sétáltunk a Duna parton.

FOTÓK

Az egész tanév a kirándulásról szólt az indulásig. Osztályfőnöki órán útiterveket készítettünk, a helyi látnivalókat, értékeket keresgáltuk.

Az előkészítő óra egy héttel az utazás előtt lett megtartva. A [tiszai.ertekek.hu](https://www.tiszai.ertekek.hu) honlap segítségével végig jártuk az útvonalat így virtuálisan "bejárva" megismerték a nevezetességeket osztályfőnökeik segítségével. Térképet is rajzoltunk, hogy a kiránduláson tudjuk merre járunk. A bemutató során szó esett a célországban élő magyarság létszámáról, az ottani települések magyarságának történelméről és jelenéről, etnikai összetételéről. Indulás előtt a gyerekek megismerték az Okosdoboz, a Barangoló digitális tartalomtár használatát.

<https://www.okosdoboz.hu/feladatsor?id=2605>, <https://www.okosdoboz.hu/feladatsor?id=2591>

Az okosdoboz feladatainál a legtöbb válasza nem tudtunk válaszolni, mert ismeretlen anyaggal ismerkedtünk. Megbeszéltük, hogy a kirándulás után újra megpróbáljuk a feladatokat megoldani. Mindezekon túl fontos szerepet kapott utazásunk programjának részletes bemutatása, illetve az utazás során tanúsított viselkedési alapszabályok és normák ismertetése.

A Kárpát-medencei Bakancslistáról és a Rákóczi nyomában – Kárpát-medence útikönyvből választott úti céljaink:

A Bakancslistáról és a Rákóczi nyomában – Kárpát-medence útikönyvből választott úti célok:

1. Doroszló: A Doroszlói Szentkút
2. Pétervárad: A történelmi Magyarország második legerősebb erődje
3. Szabadka: A külhoni magyarok szellemi, kulturális és politikai szervezeteinek központja.
4. Újvidék: Szerbia második legnépesebb városa.
5. Zenta: Savoyai Jenő győzelme 1697-ben.
6. Zombor: A régi városháza.
7. Zimony: Vár, milleneumi emlékmű, kilátó torony

A Barangoló digitális tartalomtárból választott úti céljaink:

1. Zenta - A zentai csata
2. Szabadka – Szecessziós paloták, szabad királyi város
3. Újvidék - Vajdaság székes városa
4. Nándorfehérvár - Vár, milleneumi emlékmű
5. Tarcál hegység - Rednek vára
6. Zombor - Híres szülőtte Schweidel József
7. Doroszló – zarándokhely

Az előkészítő szakaszban szülői értekezletet is tartottunk. Ismertettük a pályázatot, elmondtuk a terveinket, az összes fontos információt, válaszoltunk a kérdésekre. És minden fontos papírt elkészítettünk, aláírtunk.

2026. 04. 27-én kezdetét vette az öt napos határon túli tanulmányi kirándulásunk, melynek címe: Magyar várak Délvidéken

1. nap

- Reggel 7 órától 7.30-ig gyülekeztünk az iskola mellett. Amikor megjött a busz elkezdődött a bepakolás és az izgatott helyfoglalás. A gyerekek az útiokmányuk bemutatása után szállhattak fel a buszra. A határon gyorsan átjutottunk. Több tanulónak ez volt az első külföldi útja. A határon túl az első benzinkútnál találkoztunk a honismereti vezetőnkkel, ahogy ő magát nevezte. Faragó Zoltán az egész kirándulás alatt végig mesélt a gyerekeknek a vajdasági magyarok életéről, helyzetéről. Egy-egy helyszínhez közeledve már a buszon részletes tájékoztatást kaptunk a következő látnivalóról, kapcsolódásáról a magyar történelemhez.

- Első állomás Zombor, az egykori Bács-Bodrog Vármegye székhelye, ahol megtekintettük a Vármegyeházán a Zentai csata festményét. A honismereti vezetőnk kalauzolt minket keresztül az épületen és elmesélte a zentai csata történetét és jelentőségét. Megtudtuk, hogy a csata éppen a Szegedre betörni akaró oszmán seregtől védte meg Szegedet és az egész országot. Sétáltunk a városközpontban, ahol a gyerekek szabadidőt is kaptak.
- Tovább haladva Doroszlón álltunk meg, ahol megnéztük a délvidékiek Csíksomlyóját. A Szentkúthoz, minden évben több ezer katolikus hívő zarándokol el szeptember 8-án. A szent kútban meg lehetett mosakodni, több csodatétel története is kapcsolódik a kúthoz. Faragó Zoltán itt is mesélt a külhoni magyarság helyzetéről és történelmi múltjáról.
- Tovább haladva Bács várának romjai között sétáltunk, labdázunk. Megmászuk a lakótorony négy szintjét, megnéztük a várhoz kapcsolódó kiállítást. Bács vára volt a névadója a Szent István által alapított Bács vármegyének. A bácsi vár a feltételezések szerint egy korábbi avar vagy szláv földvár helyén épült. A XIX. században védettség alá helyezték.
- Vacsorára értünk Tóthfaluba. A gyerekeknek tetszett, hogy a faluban mindenki magyarul beszél és nagy szeretettel fogadtak minket. Házas ételeket kaptunk az egész hét alatt, a helyi foci akadémia kollégiumának konyháján. Az első vacsorára zöldséglevest és borsós tokányt kaptunk krumplival, utána nagyon finom diós, krémes süteményt. Szabadszedéssel mindenki annyit vett, amennyit szeretett volna.
- A szállásunk régi, a hagyományos falusi építészetet megtartó kis házakban volt. A régies bútorzat és a régi tárgyak a nagymamáink világába röpitett vissza minket. Felújított vizesblokkok és tisztaság várt minket.
- Az előre megbeszélt szabály szerint 11 órakor lámpaoltás volt.

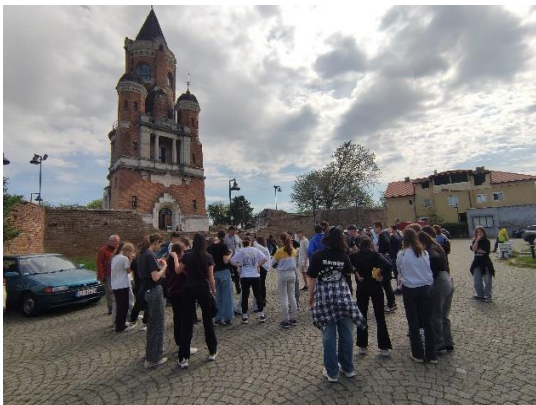

2. nap

- Ébredés után reggelire főtt tojást, sonka felvágottat, három féle házi sajtot, házi túrót és joghurtot, házi májast, bácskai hurkát, császár szalonnát, tepertőt kaptunk savanyúsággal teával, vajjas kenyérrel.
- Reggeli után indultunk a nándorfehérvári vár meghódítására. Rendhagyó történelem óra keretében a honismereti vezetőnkől, Faragó Zoltántól megtudtuk hogy zajlott a nándorfehérvári csata 1456-ban. Megtudtuk melyik bástyáról rántotta

magával Dugovics Titusz a török zászlót kitűzni akaró törököt, hol volt a Zimonyi vár mellett a hajózár, ami azért készült, hogy Hunyadi János ne tudjon a hajóhadával a várvédők segítségére sietni, és II. Mehmed a "Hódító" török szultán milyen három stratégiai hibája hozta el a majd nyolcad annyi magyar várvédő győzelmét. Nagyon érdekes volt úgy hallgatni, hogy közben mutatta, mi hogy és hol történt.

- A vár bejárása után átmentünk és felmáztunk Zimony várához, és megnéztük a millenniumra készült Hunyadi tornyot is.
- Ebédre szendvicseket, almát és rizses csokit kaptunk. Vacsorára értünk vissza Tóthfaluba, a húisleves, a bácskai rizses hús és a süti is nagyon finom volt. Vacsora után a helyi gyerekekkel lehetett focizni, kosarazni, beszélgetni.
- Még nem ért véget a nap, mert a helyi gyerekek már alig várták, hogy végezzünk a vacsorával és a focipályára csalták a gyerekeket. Így a következő program az ismerkedés volt a helyi fiatalokkal, fociztak, tollasoztak, beszélgettek takarodóig.

3. nap

- Reggelire főtt tojást, házi sajtokat, bácskai hurkát, két féle felvágottat, tepertős pogácsát, bundás kenyeret, lekvárt, savanyú káposztát kaptunk teával. Ezen a napon a szerémséget járjuk be. Így Újvidékre indultunk ami Vajdaság székes városa. Megnéztük a főtéren a régi bank épületét, amit kaptáros háznak hívnak, a Peklo Béla tervei alapján készült vasember házát, a városházát, a Mária neve templomot. A neogótikus Mária neve katolikus templom 74 méter magas gótikus templom,

zsolnay kerámiával a tetején, és gyönyörű üveg ablakai vannak. A sétáló utca másik végén megnéztük, a barokk stílusú szerb pravoszláv templomot, amelynek üvegabla-kait Zsellér Imre tervezte.

- A magyar szecessziós stílusú zsinagóga önmagában is igen látványos épületet volt. Séta közben a honismereti vezetőnk még ilyen messzire a magyar lakta területektől is sokat tudott mesélni a magyar múltról. Megtudtuk, hogy mi az hogy tömb és szór-vány. Mikor élnek tömbben és mikor szórványban a külhoni magyarok, és hogy ez a magyar megmaradás kérdéséről szól.
- A Duna túlsó oldalán Szerémségben bejártuk a pétervárad-i erődöt, és a 16 km hosszú kazamatáiból 1 km-t. Péterváradra Európa legnagyobb erődítményrendszere, ami 116 hektár területen terül el. Lemerészkedtünk a kazamatákban, ahol bejárhattuk a hatalmas folyosórendszer egy kicsi részét. A római korban őrhely állt, majd a középkorban fontos rév- és vámhely volt. 1235-ben, IV. Béla király idején, Franciaországból érkezett ciszterci szerzetesek kolostort építettek az egykori római erőd helyén. A ma is látható várfalak és erődrendszer 1780-ig épült ki. Szintén ebben az időszakban húzták fel az Újvidék felől látható kaszárnyát is. A Monarchiában megmarad erődítménynek, sőt egészen 1951-ig katonai célokat szolgált a vár. Messziről látható legnevesebb építmé-nye, az óratorony. Fordított vagy részeges órának is hívják, mert az órákat a nagymu-tató, a percek a kismutató mutatja. Ennek két magyarázata is van: egyrészt a Dunán hajózók így könnyebben le tudták olvasni a pontos időt, másrészt a vár őrseit egész órákban cserélték, így a percek kevésbé voltak fontosak. A gyerekeknek nagyon tet-szett, fényképezkedtünk is előtte.
- Ebédre szendvicseket és csokit kaptunk, amit a Duna túlsó partján lévő Tarcal hegység tetején fogyasztottunk el a gyönyörű tájat nézve. Meghódítottuk a tarcali hegy tetején Rednek várát. Kanyargó úton másztunk fel és a várba sok lépcsőn lehetett feljutni.
- Zentán felkerestük a csoki manufaktúra boltját, ahol a csoki mellett fagyit is lehetett venni.
- Vacsorára, zöldség levest, paradicsomos húsgombócot kaptunk főtt krumplival és mé-zes, fűszeres sütit. Az esti program, barátkozás volt a tótfalusi gyerekekkel, és lehetett segíteni Honi bácsinak fűvet hordani a libáknak és a kecskéket visszahozni az óljukba.
- Este megint a műfüves focipályán „épült a kapcsolat” a helyi fiatalokkal, ahogy a gye-rekek mondták, és ahonnan csak késő este sikerült becsalogatni a gyerekeket.

4. Nap

- Az egész napot Tóthfaluban töltöttük.
- Reggelire megint házas ételeket kaptunk a már ismerős kedves konyhás néniktől, A szokásos tojás most rántotta volt, sajtot, felvágottakat, bácskai hurkát, lekvárt, bundás kenyeret kaptunk.
- Utána a honismereti vezetőnkkel megnéztük a falu nevezetességeit. Faragó Zoltán megmutatta a templomot, a templom kertet, amibe a nyári szobrásztábor alkotóinak egy-egy munkája is megtalálható. Mesélt nekünk a falu névadójáról akinek a falu léte köszönhető. Megmutatta a Délvidék legnagyobb turul szobrát ami az egész falu büszkesége. Bejárjuk a település öt parkját. Megkoszorúztuk II. Rákóczi Ferenc szobrát, és elénekeltük a himnuszt.
- A parkok után érkeztek megtekinteni a Mini Délvidék maketteket, ahol méretarányosan van bemutatva Délvidék hegy és vízrajza. A Vajdaság legszebb épületeit itt egy helyen is meg lehet tekinteni kicsiben. A bácsi vár, az aracsi pusztatemplom, Versec és Újlak, az újvidéki Mária neve templom, a pétervárad fordított óra, a szendrői, a galambóci, a zimonyi és a nándorfehérvári, valamint az egykori szabadkai vár és természetesen a tóthfalusi templom kicsinyített mása egy körbesétálható, 50 x 25 méteres telken kapott, a Duna a Tisza és a Dráva, a hegyek és síkságok ölelésében. „Megmászhattuk” a Tarcal hegységet. Kipróbálhattuk az újonnan épült kilátót is.
- A délelőtt hátralévő idejében a tóthfalusi óvodásokkal játszottunk egy órát és elvittük nekik az ajándék könyveket, társasjátékokat, kirakókat.
- A Páncél Ház nagy termében barátság karkötőket fontunk.

- Ezután a helyi tévé készített riportokat a gyerekekkel, és a helyi gyerekek néptánc és verses előadását néztük meg, az énekes lányaink népdal csokrot énekeltek.
- Délután az Arany János Iskola 6. osztályosaival torna órán kiütöztünk és megmutatták az iskolájukat, részt vettünk egy magyar órán. Megmutatták az iskolájukat, rácsodálkoztunk, hogy mennyire más az iskola rendszere náluk. Az iskolájukban majdnem annyian járnak, mint nálunk a két hetedikes osztályba összesen. Az iskolának ajándékot is vittünk. Az iskolánk feliratos ceruzáit és tollakat kaptak a gyerekek. Ifjúsági és ismeretterjesztő könyveket, társasokat, kirakókat, fejlesztő játékokat is vittünk az iskolának.
- Ebédre túrós, almás, sonkás-sajtos burek volt, ami mindenkinek nagyon ízlett.
- Ezután meglátogattuk a biokertészetet, és bemutatták a fóliákat hűtőházat. Onnan visszasétáltunk a faluba.
- Egy helyi gazdaságban a racka juhokat és kecskéket is megnéztük. Megtudtuk, mit esznek, hogy kell tartani őket, milyen hasznuk van. A kecske simogatás és kergetés sem maradt el, a kecskék nagy örömeire.
- Ameddig a grill vacsora elkészítésében segítkeztünk, lovaskocsikázni lehetett. Négy fordulóba fért fel a teljes csapat, ahova egy-egy tanár kíséretében mentek. A lovaskocsival végig jártuk a falut, integettünk a már ismerős helyieknek.
- Vacsora után nagyon jó táncházban vettünk részt a tóthfalusi gyerekekkel együtt. Olyan jó hangulat volt, hogy 11 óra fele lett vége így késett a takarodó is.

5. nap

- Ébredés után csomagoltunk, majd 7 órára reggelizni mentünk. Reggelire házi májast, házi bácskai hurkát, húsos császár szalonnát, kétféle felvágottat, házi sajtokat kaptunk savanyú káposztával. A kedvenc ma is a szilvalekváros kenyér volt.
- Reggeli után elbúcsúztunk Tóthfalutól és Zenta felé indultunk. Ott felmáztunk a városháza kilátó tornyába. Ott a honismereti vezetőnkől meghallgattuk a zentai csata történetét és történelmi jelentőségét. A kilátóban térkép, terepasztal és festmények is bemutatták a csatát. A kilátóból az egykori csata helyszínét is megtekinthettük. Jó idő esetén a Szegedi Dóm is látható a toronyból, de sajnos most poros volt a levegő.
- Ezután a zentai csata emlékművét koszorúztuk meg a Tisza parton.
- A következő program a Régi mesterségek házának körbejárása volt, ami egy magán múzeum. Több ezer régi tárgy tanulmányozásán keresztül bepillantottunk a Vajdaság múltjába.
- Szabadka felé vettük az irányt, és megkoszorúztuk a törött szárnyú turult, megemlékeztünk a magyar áldozatokról. Az ebéd finom kanizsai cukros kalács és töpörtös pogácsa volt.
- Szabadkán folytattuk a programot, ahol Szerbia legszebb városházáját néztük meg, ami magyar vonatkozású gyönyörű szecessziós épület. A Városházát 1908-1910 között építették fel, de még két évre volt szükség a belső tér kialakítására. Tervezői Komor Marcell és Jakab Dezső voltak. A Városháza szecessziós stílusban épült, ahogyan a sétáló utca (Korzó) legtöbb épülete is. Még ma is Szabadka legnagyobb és legmagasabb épülete. Az épületet a világhírű pécsi Zsolnay-kerámia fedi. Szintén ebből a gyárból kerültek a főlépcsőházba a díszítések is. A Városháza legszebb terme a díszterem (tanácsterem), ahol valamikor a városvezetők tanácskoztak. Falát Szlavóniából (Horvátország) származó tölgy-deszkával borították be. A budapesti Parlamentben is ilyen borítás van. A szemközti falon nagy magyar királyok: Árpád vezér, Szent István és Szent László, I. Ferenc József, Mária Terézia, Könyves Kálmán, Nagy Lajos és Mátyás Király üvegfépei találhatóak. A díszterem két keskenyebb falán a magyar történelem ismert alakjai láthatóak. Baloldalt Hunyadi István, Deák Ferenc és Kossuth Lajos arcképe található. Ma itt művelődési eseményeket és esküvőket tartanak.
- A városháza előtt a zsolnay kék szökőkutat is körbe jártuk.
- Utolsó programunk szabad program volt a főutcán, majd a kék zsolnay szökőkút-nál találkoztunk és a határ felé vettük az irányt.
- 5 óra körül értünk a határra és másfél óra várakozás után Szeged felé vettük az irányt. A határhoz érve vegyes érzelmek kerítették minket hatalmukba. Sajnálunk, hogy vége a közös kalandnak, de azt is tudtuk, hogy ezen a kiránduláson rengeteg ismerettel és élménnyel gazdagodtunk. A három osztály nagyon összekovácsolódott. hat óra körül elfáradva, de rengeteg szép élménnyel és emlékekkel gazdagodva tértünk haza.

Lezárás: A lezáró órán ismét az Okosdoboz, a Barangoló digitális tartalomtár feladatait vettük elő először.

<https://www.okosdoboz.hu/feladatsor?id=2605>, <https://www.okosdoboz.hu/feladatsor?id=2591>

A kiránduláson megszerzett tudásunkkal ismerősek voltak a kérdések, és könnyedén válaszoltak mindenre a tanulók, szólhatott az a zentai csatáról, vagy a helyi népviseletről. A vajdasági ételekről szóló feladatot is könnyedén megoldották a gyerekek. A megkezdett térképre felkerültek a nevezetességek.

Rendszereztük ismereteinket. Az út során elkezdett, otthon befejezett útinaplókba lejegyeztük személyes élményeinket. Mindenki egy-egy mondatban elmondta, hogyan érezte magát a tanulmányúton, milyen ismeretekkel, élményekkel, tapasztalatokkal és barátságokkal gazdagodtunk. Az utazás során megerősödött bennünk a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése. Képesek voltunk az empátiára, a kölcsönös elfogadásra, mások megértésére és a tiszteletteljes emberi kapcsolatok kialakítására. S nem utolsósorban felejthetetlen élményekkel és emberi kapcsolatokkal gazdagodtunk.

A kirándulásról készült képek galériája itt érhető el:

https://drive.google.com/drive/u/0/folders/1BFPoty6yUNS9HLcJ6lfOUDMfyQ_n_6jY

